

REFERAT 2024

IT-ARKITEKTURRÅDET

Dato: 24-01-2024 10:00

Sted: KL, lokale 2-01

'Rammearkitekturen er fundamentet for, at kommunerne anskaffer effektive digitale løsninger, der styrker den kommunale opgaveløsning og skaber sammenhæng på tværs. Det sker med borgeren i centrum og på et åbent marked.'

Vision for den fælleskommunale rammearkitektur, vedtaget af Kommunernes It-Arkitekturråd februar 2017.

Deltagerfortegnelse.....	3
2. Siden sidst.....	5
2.3. Siden sidst.....	5
2. Drøftelsessager	7
2.1. Orientering om det fællesoffentlige arbejde med implementering af AI- forordningen	7
2.2. Introduktion til tema 'Kommunernes muligheder og udfordringer med AI'	8
2.3. Strategisk perspektiv – hvad vil vi med AI?	9
2.3.1. Strategisk perspektiv – hvad vil vi med AI? Et kommunalt bud	11
2.4. Juridisk perspektiv – hvad må vi med AI?	12
2.5. Forretningsmæssigt perspektiv – hvad kan vi med AI?	14
2.6. Arkitektur for AI – hvordan kan arkitektur og infrastruktur understøtte kommunernes brug af AI?	15
2.7. Etisk perspektiv – hvad er OK?	16
2.8. Opsamling på temadrøftelsen	17
3. Eventuelt.....	20

Deltagerfortegnelse

Deltagere

It-Arkitekturrådets medlemmer:

- Bo Fristed, Chief Innovation Officer, chef for Center for Innovation og digitaliseringschef i Kultur og Borgerservice, Aarhus Kommune
- Henrik Brix, It- og digitaliseringschef, Favrskov Kommune, formand for KITA (foreningen af kommunale IT- og Digitaliseringsansvarlige)
- Jeppe Bøgh Andersen, Direktør for Social, Sundhed og Arbejdsmarked, Frederiksberg Kommune
- Mikkel Solgaard Bojsen-Møller, direktør for økonomi og digitalisering, Gentofte Kommune
- Niels Rygaard, Kontorchef for It og digitalisering i Senior og Omsorg, Aalborg Kommune
- Ralf Klitgaard Jensen, Direktør for Børn & Læring og Sundhed & Omsorg, Stevns Kommune
- René Lorenz, Chef for Politik, Strategi og Udvikling, Ældre- og Handicapforvaltning, Odense Kommune
- Signe Maria Christensen, Ressourcedirektør, Beskæftigelses- og integrationsforvaltningen, Københavns Kommune (til kl. 14:30)
- Lars Vraa, Chefarkitekt, KOMBIT
- Ghita Thiesen, Kontorchef, It-arkitektur & Standarder, KL (mødeleder)
- Pia Færch, Kontorchef, Center for Digitalisering og Teknologi, KL

Forberedelsesudvalget:

- Cecilie Wulf Juul Jørgensen, Københavns Kommune
- Carsten Nydam-Rønved, Odense Kommune

Sekretariat:

- Vibeke Normann, KL
- Zahra Al-Asfoor, KL (referent)

Oplægsholdere

- Johan Amby, Digitaliserings- og Ligestillingsministeriet
- Frederik Nordentoft Andersen, KL
- Christian Harsløf, KL
- Anders Drejer Lønbæk, Chef for Digitalisering og Data, Odense Kommune
- Makar Holst-Andersen, Enhedschef, Datatilsynet
- Palle Mehlsen, partner, Implement Consulting
- Sofie Tram Pedersen, Implement Consulting
- Jakob Eiby, KL

- Rune Frits Kjerulff, KOMBIT
- Birgitte Kofod Olsen, Carve Consulting

Andre gæster

- Rebecca Wessel Knaack, KOMBIT
- Flemming Nielsen, KL
- Torben Mathisen, KL
- Joachim Eriksson, KL
- Jan Struwe Poulsen, KL
- Jim Foli, KL
- Line Laudrup, KL
- Rasmus Myrsø, KL
- Susanne Munch Nielsen, KL
- Gitte Duelund Jensen, KL

2. Siden sidst

2.3. Siden sidst

SAG-2023-03576

Drøftelse

Ghita bød velkommen til mødet og indledte med at præsentere dagens tema om kunstig intelligens (AI). Hun informerede om, at drøftelserne ville tage udgangspunkt i den fællesoffentlige digitale arkitekturs reol og dens perspektiver, og påpegede samtidig, at mødets form havde til hensigt at give rådets medlemmer fælles, grundlæggende viden om AI området, der må forventes at spille ind i rådets arbejde de kommende år.

Ghita orienterede desuden om følgende:

Arbejdsprogram 2024 for Udvalget for Arkitektur og Standarder: Programmet er stadig under revision i Digitaliseringsstyrelsen og vil blive præsenteret til vedtagelse den 2. februar.

FDA-konference: Den årlige fællesoffentlige arkitekturkonference er planlagt til den 30. september i København. Den er åben for alle arkitekter i det offentlige, som kan deltage vederlagsfrit.

Digitaliseringstræf 2024: Finder i år sted den 22. april og inkluderer bl.a. oplæg om EU's rolle i digital udvikling, en keynote fra Danmarks Tech-ambasador og otte specifikke sessioner. Tilmelding er åben på kl.dk:

[Digitaliseringstræf 2024 \(kl.dk\)](#)

Som opfølgning på mødet i It-Arkitekturrådet den 30. november 2023 gav Ghita en opdatering om:

Blanketmoderniseringsprojektet: Hun gennemgik de væsentligste findings fra en foreløbig analyse udført af Peytz om kommunernes anvendelse af KL's blanketter, der afdækker blanketternes værdi i ansøgningsprocesser, støtte til manuel sagsbehandling, tidsbesparelser for kommuner, og potentialet for automatiseret dataoverførsel.

SKI 02.19 Dynamisk Indkøbssystem (DIS): SKI har bekræftet iværksættelsen af 'nudging'-tiltagene aftalt på Arkitekturrådets møde den 30. november 2023, inklusive default udfyldte krav og statistik over kommunernes valg af integrationer. Implementeringen af DIS, som var planlagt til februar, er udskudt til den ultimo marts.

Rådet spurgte ind til vejledning i forbindelse med de nye regler vedrørende arbejdstidsregistrering, som EU har vedtaget. Pia Færch bekræftede, at KL vil følge op herpå.

2. Drøftelsessager

2.1. Orientering om det fællesoffentlige arbejde med implementering af AI-forordningen

SAG-2023-03576 Vibeke Normann

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at It-Arkitekturrådet:

- tager orienteringen til efterretning

Drøftelse

Johan Amby fra Digitaliserings- og Ligestillingsministeriet orienterede om det fællesoffentlige arbejde med den kommende nationale implementering af AI-forordningen. Johan Amby fortalte om, hvor Danmark står i forhold til AI forordningen, og dens forventede implementering i dansk lov og praksis. Han oplyste at Danmark sammen med 13 andre lande har haft succes med at fremhæve en risikobaseret tilgang i forordningen. Johan præsenterede den risikobaserede tilgang og den relevante definition af kunstig intelligens, baseret på OECD's definition, som dækker et teknologilag, der ligger oven på machine learning.

Johan nævnte enkelte, decideret forbudte anvendelser af AI ifølge artikel 5 i forordningen og de potentielle store bøder forbundet hermed. Han præsenterede kriterierne for kategorisering af højrisiko AI-systemer, herunder at der skal ske en horisontal risikovurdering, og nævnte kravene til løsninger, hvis formål og databehandling vil falde inden for højrisikoområdet. På et spørgsmål om krav til transparens og sporbarhed svarede Johan, at sporbarhed i denne sammenhæng indebærer, at der er klarhed over, hvordan AI's antagelser og svar fører til et beslutningsforslag. Transparens er i AI rettet mod borgere/forbrugere, som ved transparenskrav skal gøres opmærksomme på, at de interagerer med et element af kunstig intelligens.

Johan præsenterede også krav til brugere af højrisiko-systemer, herunder konsekvensanalyser for grundlæggende rettigheder. Han præsenterede forskellige metoder til at demonstrere overholdelse af kravene for højrisikosystemer, herunder selvevaluering. Johan mente, at den tilgang kunne være særlig relevant for kommunerne i forhold til at vurdere, hvordan de lever op til kravene for højrisikosystemerne. Rådet stillede et spørgsmål om anvendelse af konsekvensanalyser. Johan bekræftede, at det er muligt at henvise til en konsekvensanalyse, som andre har udarbejdet, men understregede

behovet for at foretage en vurdering i forhold til den konkrete kontekst, hvor AI anvendes. Hvis kommunerne anvender det samme system i den samme kontekst, kan de muligvis nøjes med én analyse, så det er vigtigt at undersøge om det er tilfældet, for derved at kunne undgå ekstraarbejde. Ydermere fortalte Johan, at AI-forordningen tager stilling til krav til AI-modeller med en todelt indsats: én for dem, der udvikler sprogmodeller, og en for brugerne. Frederik Nordentoft Andersen rejste et spørgsmål om håndteringen af copyright og ophavsretligt beskyttet materiale i forbindelse med udvikling af sprogmodeller. Johan svarede, at der skal refereres til anvendelsen af sådant materiale, og at licenser skal betales, hvis relevant. Han gjorde opmærksom på, at AI-forordningen ikke skal fungere som et nyt ophavsretsdirektiv.

Johan informerede om et kommende AI-board i EU, som med inddragelse af medlemsstaterne vil arbejde for at sikre ensartede vilkår for AI-systemer i EU, og om nationale koordinerende tilsynsmyndigheders rolle i forbindelse med vejledninger og regulatoriske sandkasser. Spørgsmålet om, hvem der bliver tilsynsmyndighed i Danmark, er endnu ikke afgjort.

Rådet pegede på vigtigheden af at kommunerne/KL bliver involveret i arbejdet med AI board, uanset hvor i staten opgaven bliver placeret.

Rådet tog orienteringen til efterretning og anerkendte præsentationens omfattende indhold og betydningen af implementeringen af AI-forordningen i forbindelse med det videre arbejde med AI i den offentlige sektor. Rådet udtrykte ønske om én myndighed, som eventuelle brud på forordningen skal rapporteres til, så kommunerne ikke skal rapportere til flere myndigheder. Rådet fremhævede vigtigheden af at data anvendt og frembragt via AI skal fremstå fejlfri, uden bias og lever op til krav om dokumentation og logning, og er enige i, at det f.eks. er vigtigt for borgerne at der findes en transparent dokumentation for, hvordan AI indgår som element i hele beslutningskæden.

Afslutningsvis nævnte Bo Fristed et EU-call relateret til AI og compliance-værktøjer, og opfordrede interesserede til at kontakte ham for yderligere information.

2.2. Introduktion til tema 'Kommunernes muligheder og udfordringer med AI'

SAG-2023-03576 Søren Nørgaard Madsen

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at It-Arkitekturrådet:

- Tager introduktionen til efterretning

Drøftelse

Frederik Nordentoft Andersen gav et overblik over kommunernes aktuelle position ift. anvendelsen af AI og fremviste relevante definitioner. Han præsenterede en række signaturprojekter i kommunerne, der sigter mod at komme i gang med afprøvningen af AI. Et eksempel var Odense Kommune, som overtog en algoritme fra København Kommune, men stødte på udfordringer med tilpasning, mangel på træningsdata og juridiske udfordringer. Trods udfordringer har flere kommuner dog gjort gode fremskridt og opnået værdifulde indsigter.

Frederik præsenterede yderligere AI-projekter, herunder Norddjurs Smart-Mail, AI aktindsigt i Sønderborg Kommune og tidlig opsporing af sygdom i den kommunale hjemmepleje i Køge Kommune. En af de nuværende udfordringer ved opsporingsprojektet er det juridiske aspekt, da projektet involverer profilering. Frederik afsluttede med en case om kunstig intelligens til drift og vedligehold af veje og stier i Faxe Kommune. Han diskuterede udfordringer og succeser, hvor han bemærkede, at det er nemmere at anvende AI i administrationen end i tæt kontakt med borgerne og i det borgernære.

Rådet tog introduktionen til efterretning og kommenterede på projektet om tidlig opsporing og spurgte, om den nuværende triagering er omfattet. Desuden gjorde rådet opmærksom på de mulige konsekvenser for medarbejdere, hvis maskiner og AI erstatter dem. Frederik understregede vigtigheden af det lærende perspektiv i AI-projekter.

Rådet påpegede skaleringsproblematikken og opfordrede til fortsat at arbejde med afklaring af diverse juridiske aspekter.

2.3. Strategisk perspektiv – hvad vil vi med AI?

SAG-2023-03576 Søren Nørgaard Madsen

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at It-Arkitekturrådet:

- drøfter kommunernes strategiske tilgang til anvendelsen af AI
- drøfter fordele og ulemper ved anvendelsen af de forskellige kategorier af sprogmodeller
- giver input til KL's videre indsats på området

Drøftelse

Frederik Nordentoft Andersen introducerede strategiske perspektiver på kommunernes brug af AI. Han talte om kommunernes forsøg med generativ AI, såsom Vejles BerthaGPT og Gladsaxes GladGPT, og de fælleskommunale chatbots. Frederik nævnte også, at flere kommuner er engageret i kompetenceforløb inden for AI.

Frederik præsenterede nye data fra teknologiradaren og refererede til Amaras lov, der siger, at vi ofte overvurderer teknologiens værdi på kort sigt og undervurderer den på lang sigt. Han understregede vigtigheden af at holde fokus på ikke at undervurdere AI's langsigtede potentiale.

Han gav et kort overblik over markedet for AI og gennemgik KL's igangværende indsatser, herunder udarbejdelse af en guide i samarbejde med Digitaliseringsstyrelsen, webinarer for kommunerne, analyser af store sprogmodeller, forslag om en national taskforce for kunstig intelligens, lanceringen af Kommunernes AI-skole og møderne i Kommunernes netværk for kunstig intelligens. Disse initiativer sigter mod at styrke kommunernes evne til at skalere AI-løsninger, dele viden og løse udfordringer.

Rådet roste KL's initiativer, herunder den nye AI-skole, og påpegede vigtigheden af juridisk klarhed og infrastrukturelle overvejelser for AI-projekter.

Christian Harsløf uddybede, at KL er optaget af de juridiske udfordringer, som i øjeblikket hæmmer den videre AI-udvikling. Han nævnte, at AI-forordningen sandsynligvis vil komplicere overholdelsen af GDPR og opfordrer kommunerne til at starte AI-projekter på områder, der er mindre borger-nære. Han anbefalede også at inddrage jurister på en måde, så de bidrager med rådgivning, der viser vejen for lovmedholdelig anvendelse af AI, frem for at fokusere på alt det man ikke må.

Rådet opfordrede til, at kommende vejledninger også indeholder positive eksempler på, hvad man *gerne* må med AI.

Rådet tog introduktionen til efterretning og understregede behovet for at adressere implementeringsomkostninger og uddannelse, og være opmærksom på både de juridiske og praktiske aspekter af AI-udviklingen. Christian Harsløf nævnte at der i regi af regeringen er tanker om at styrke den digitale kompetenceudvikling allerede i folkeskolen. Rådet pegede på, at eftersom retsgrundlaget er en nødvendig forudsætning for at kunne opnå gevinster med AI, er det vigtigt, at KL fx gennem hørings svar arbejder vedholdende på

at få skrevet formålet med anvendelse af AI ind alle relevante steder i sektorlovgivningen.

Rådet bemærkede, at borgernes stigende kompetence i brugen af AI, såsom til udarbejdelse af klager, kan udgøre en udfordring for kommunerne.

Rådet pegede på, at der er oplagte læringsperspektiver i at personalet fx sammen vurderer et mønster som er identificeret ved hjælp af AI, Så selv om AI ikke leverer et forslag, der indgår direkte i en beslutningsproces, kan sagsbehandlerens viden om mønstre indgå indirekte i en vurdering og afgørelse.

Rådet ser positivt på at udvikle fælleskommunale og fællesoffentlige infrastrukturelementer for AI, f.eks. en "kommuneGPT", som kunne anvendes både til forsøg og drift og som kunne bidrage til at undgå leverandør lockin, identificere blindgyder, realisere potentialer, sikre dataejerskab, udvikle standarder og håndtere juridiske udfordringer.

Desuden påpegede rådet behovet for at udvikle AI-løsninger, der ikke er afhængige af amerikanske teknologigiganter.

2.3.1. Strategisk perspektiv – hvad vil vi med AI? Et kommunalt bud

SAG-2023-03576 Vibeke Normann

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at It-Arkitekturrådet:

- drøfter Odense Kommunes strategiske tilgang til anvendelse af AI

Drøftelse

Anders Drejer Lønbæk, Chef for Digitalisering og Data, præsenterede 'Odenses Digitale Fremtid' og dens syv centrale temaer som grundlag for kommunens tilgang til kunstig intelligens (AI). Han fortalte om Odense Kommunes overvejelser vedrørende, hvornår og hvordan man bedst anvender AI i kommunale sammenhænge, med særlig fokus på genoptræningsplaner og systemer, der lærer fra brugernes adfærd uden omfattende datatræning. Han fremhævede overgangen fra nuværende, standardiserede systemer med bagvedliggende robotteknologi til fremtidige teknologiske løsninger, som vil påvirke både infrastruktur og arbejdsgange.

Anders adresserede vigtigheden af at forstå brugerinteraktioner med AI-løsninger og behovet for at integrere disse teknologier brugervenligt i ekssi-

sterende systemer. Han præsenterede Odenses arbejde med AI på tre niveauer: generativ AI, Retrieval Augmented Generation (RAG AI) og AI i fagsystemer, med en opfordring til at medarbejdere eksperimenterer med teknologien.

Anders præsenterede KommuneGPT-initiativet, hvor han kom ind på valget af sprogmodel, oversættelsesmuligheder til dansk og demonstrerede setuppet for KommuneGPT, der fungerer som en fleksibel container, anvendelig på begrænsede datasæt eller specifikke områder. Anders understregede vigtigheden af, at kommunerne ejer deres eget AI-setup og stiller en passende sprogmodel til rådighed som en del af infrastrukturen. Han talte om nødvendigheden af at sikre et robust og sikkert setup samt adgang til relevante data.

Anders orienterede desuden rådet om Odense Kommunes eksperimenter med GPT-teknologier, herunder brugen af Co-pilot på Bing og inden for Microsoft Office-pakken, samt overvejelser om sikkerhed og effektivitet af disse løsninger.

Rådet bakkede klart op om vigtigheden af en integreret og brugervenlig tilgang til AI i kommunale systemer. Rådet spurgte, hvorvidt AI-løsninger som RAG AI primært er tænkt anvendte internt i kommunen. Anders påpegede, at de er tiltænkt intern anvendelse til forskel fra fx chatbots til borgere, og anbefalede at overlade sådanne opgaver til erfarne leverandører.

Rådet spurgte desuden om de økonomiske overvejelser ved anvendelsen af AI i Odense Kommune. Anders fortalte, at mens licenserede løsninger som Co-pilot medfører visse omkostninger, tilbyder KommuneGPT, der bruger en OpenSource model, en mere økonomisk overkommelig implementering, selvom den fulde økonomiske vurdering endnu ikke er foretaget.

2.4. Juridisk perspektiv – hvad må vi med AI?

SAG-2023-03576 Søren Nørgaard Madsen

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at It-Arkitekturrådet:

- drøfter kommunernes muligheder og udfordringer ift. gældende og kommende reguleringer af anvendelsen af AI
- giver input til KL's videre indsats på området

Drøftelse

Makar Holst-Andersen fra Datatilsynet præsenterede GDPR i et oversigtsformat, og fremhævede forordningens teknologineutralitet og dens forhold til personoplysninger. Han skitserede AI's livscyklus og understregede, at tilgangen ikke nødvendigvis er cyklisk, men kan indebære en pingpong mellem de forskellige led. Makar forklarede også, hvordan Datatilsynet ser på AI fra et regulatorisk synspunkt.

Vedrørende overholdelse af GDPR's regler i forhold til AI, påpegede Makar, at forpligtelserne i GDPR i vidt omfang beror på risikovurderinger. Han belyste forskellen mellem brugen af data til udvikling af en løsning og brugen af data, når systemet er i drift, og fremhævede behovet for et klart retsgrundlag, især i situationer med store datamængder, eller når målgruppen for en løsning er en sårbar gruppe mennesker.

Makar fremhævede også andre opmærksomhedspunkter i AI-vejledningen og forklarede Datatilsynets proaktive rolle i at anbefale, hvordan man kan anvende AI inden for rammerne af GDPR. Datatilsynets rolle inkluderer udarbejdelse af flere vejledninger, gennemførelse af sager, tilsyn og rådgivning.

Anders Drejer Lønbæk kommenterede på Makars præsentation og udtrykte, at vejledningen giver gode rammer, men også viser nødvendigheden af at indføre ændringer i dataindsamlingspraksis. Han bemærkede også, at der er flere vejledninger om AI, og at det ville være gavnligt for det offentlige at tænke dem sammen til én samlet vejledning.

Rådet efterspurgte yderligere uddybning af transparens inden for AI. Makar forklarede, at transparens involverer flere aspekter, herunder at informere folk om brug af deres data og forklaring af beslutningsprocesser.

Rådet påpegede vigtigheden af retsgrundlag og relationen til sektorlovgivningen. Makar påpegede, at Datatilsynet kan være opsøgende i forhold til udfordringer og kan formidle regler, men i sidste ende er det resortmyndighederne, der skal tage stilling til, om det giver anledning til ændringer i sektorlovgivningen.

Rådet fremhævede hvor vigtigt et redskab profilering via AI kan være som støtte til en fagprofessionel eller anden sagsbehandler. Profileringen vil fx kunne styrke beslutninger om, hvilke indsatser og aktiviteter der mest sandsynligt vil forbedre tilstanden hos en borger eller patient i en given situation, og dermed kunne skabe øget råderum og øget kvalitet for borgere og virksomheder der er i kontakt med det offentlige.

2.5. Forretningsmæssigt perspektiv – hvad kan vi med AI?

SAG-2023-03576 Søren Nørgaard Madsen

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at It-Arkitekturrådet:

- drøfter den forretningsmæssige tilgang til anvendelsen af AI
- giver input til KL's videre indsats på området

Drøftelse

Palle Mehlsen og Sofie Tram Pedersen fra Implement Consulting præsenterede analysen 'Sprogmodeller i Danmark', udarbejdet for KL og ATP i samarbejde med Digitaliserings- og Ligestillingsministeriet. Denne analyse belyser muligheder og udfordringer ved at anvende sprogmodeller i den offentlige sektor. Den inddrager input fra over 40 eksperter og undersøger potentialet og indflydelsen af disse teknologier i den offentlige sektor samt mulighederne for udvikling af en dansk sprogmodel.

I præsentationen understregede Palle Mehlsen vigtigheden af at afprøve AI-løsninger over en periode på et halvt til et helt år, givet den hurtige udvikling inden for området, før der træffes beslutninger om og valg af løsning.

Sofie Tram Pedersen påpegede et igangværende paradigmeskifte fra organisationsspecifik AI til generel AI og diskuterede de nye spørgsmål, som dette rejser, såsom store sprogmodellers evner til at besvare generelle spørgsmål, arbejde effektivt, og deres analytiske kapacitet.

Sofie adresserede også en række barrierer for AI-implementering, herunder hallucinationer, bias, mangel på transparens, datasikkerhed, cybersikkerhed, og juridiske spørgsmål omkring anvendelsen af AI i offentlige opgaver.

Palle præsenterede tre specifikke anvendelsesområder for AI i den offentlige sektor, som er identificeret som gode at komme i gang med, med store potentialer for at udvikle i fællesskab med stort skaleringspotentiale:

1. Generering af Journalnotater: Automatiseret transskribering og sammenfatning af telefonsamtaler i journalnotater, med potentiale for skalerbar implementering på tværs af myndigheder.
2. Udtræk af Information fra Sagsakter: Anvendelse af generativ AI til at opsummere og fremhæve relevante informationer fra omfattende sagsmateriale for at effektivisere afgørelsesprocessen.

3. Borgervendt Chatbot: En løsning baseret på offentlige vejledninger til at hjælpe borgere med at finde svar på tværs af forskellige myndigheders ydelser og servicetilbud.

Afslutningsvis fremlagde Palle Mehlsen Implements anbefalinger til AI's anvendelse i det offentlige, herunder behovet for konkretisering af AI's potentialer, bred politisk stillingtagen, hurtig beslutningstagning, fleksibilitet i teknologiudviklingen, og systematisk indsamling af use case-viden for at sikre Danmarks førende position i feltet.

Rådet tog præsentationen til efterretning og vil overveje de fremlagte anbefalinger og observationer i den kommunale anvendelse af AI.

2.6. Arkitektur for AI – hvordan kan arkitektur og infrastruktur understøtte kommunernes brug af AI?

SAG-2023-03576 Jakob Eiby og Rune Frits Kjerulff

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at It-Arkitekturrådet drøfter:

- Hvilke behov har kommunerne?
- Hvilke kapabiliteter har kommunerne brug for?
- Hvordan kan arkitektur og infrastruktur bedst understøtte kommunerne?

Drøftelse

Jakob Eiby, KL, og Rune Frits Kjerulff, KOMBIT, præsenterede, hvordan den fælleskommunale rammearkitektur og infrastruktur kan understøtte kommunernes brug af kunstig intelligens (AI). Jakob gennemgik Gartners AI-kategorier og understregede betydningen af en bred tilgang til og forståelse af AI i et kommunalt perspektiv.

En væsentlig del af præsentationen fokuserede på et udkast til en evalueringsmodel, som anvendte Gartners AI-kategorier og den fællesoffentlige reols perspektiver for at identificere, hvor den fælleskommunale rammearkitektur og infrastruktur specifikt kan støtte AI-initiativer i kommunerne. Jakob understregede, at denne model fungerer som en guide snarere end en fast løsning, hvilket afspejler behovet for fleksibilitet og tilpasning. Modellen er udarbejdet med henblik på fremtidig evaluering, dvs. når AI-forordningen er trådt i kraft.

Når det kommer til potentielle indsatser i kommunerne, foreslog Jakob og Rune en tilgang, der omfavner fælles udvikling, åbenhed og deling af ressourcer. De foreslog følgende mulige indsatser:

- 1) Katalog for AI-use cases
- 2) Fælles rammer og værktøjer for risikovurderinger og konsekvensanalyser
- 3) Fælles AI-modeller
- 4) Adgang til træningsdata,
- 5) AI indbygget i fælles løsninger
- 6) Anvendelse af åben infrastruktur og værktøjer.

Rådet var enig i, at udviklingen og brugen af AI med fordel kan ske i et fællesskab, hvor kommunerne beholder ejerskabet over data og modeller. De pointerede også vigtigheden af at opbygge kompetencer inden for GDPR og relaterede regulativer.

Rådet understregede behovet for en integreret og samlet tilgang til AI i kommunerne. Dette indebærer et fokus på dataudveksling, fælles modeludvikling og en solid infrastruktur, kombineret med en forståelse for de juridiske og etiske dimensioner af AI-implementering.

Rådet støtter op om, at de foreslåede indsatser fungerer som grundlag for videre diskussion og udvikling. Derfor anbefalede rådet, at KL arbejder videre med at kvalificere evalueringsmodellen.

Bilag

Arkitektur og Infrastruktur - KL/KOMBIT

2.7. Etisk perspektiv – hvad er OK?

SAG-2023-03576 Søren Nørgaard Madsen

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at It-Arkitekturrådet:

- drøfter kommunernes muligheder og udfordringer ved anvendelsen af AI
- giver input til KL's videre indsats på området

Drøftelse

Birgitte Kofod Olsen indledte sin præsentation om det etiske perspektiv ved at fremhæve nødvendigheden af at diskutere ansvarlig AI. Hun belyste vigtigheden af ansvarlig AI for mennesker, miljøet og det demokratiske samfund og påpegede, at etiske overvejelser tillader os at udvide rammerne ud over lovgivningen. Birgitte understregede vigtigheden af at tage yderligere skridt end loven kræver for at undgå negative effekter.

Birgitte præsenterede fire rettighedsbaserede dataetiske målsætninger med tilhørende principper og forklarede, at etikken kan favne de aspekter, som juraen ikke dækker. Hun betonedede vigtigheden af at inkludere GDPR og etiske overvejelser fra starten af et projekt, især nødvendigheden af transparens, kontrol og oplysning.

Birgitte foreslog en ramme for arbejdet med AI, der inkluderer vurdering af relevante AI-løsninger, fastlæggelse af ambitioner for brugen af AI, og opstilling af krav til leverandører. Hun adresserede problemet med bias i datasæt og foreslog løsninger såsom at sikre mangfoldighed i udviklingsteams og ekstern algoritme revision. Hun gav et eksempel med Corti's håndtering af deres AI-løsnings CO2-aftryk og diskuterede behovet for revision og oplysning til borgere om anvendte algoritmer.

Birgitte sluttede af med at give fem anbefalinger til det kommunale arbejde med AI:

1. Etabler en ramme for kommunernes AI-arbejde (strategi og politik).
2. Inkluder interessenter i processen.
3. Kræv måling af CO2-udledning.
4. Gennemfør revision af AI-algoritmer.
5. Oplys borgere om brugen af AI.

Rådet takkede for præsentationen og tog den til efterretning.

2.8. Opsamling på temadrøftelsen

SAG-2023-03576 Her skrives ansvarliges initialer

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at It-Arkitekturrådet:

- Med afsæt i dagens drøftelser sammendrager de vigtigste anbefalinger ift. nøglespørgsmål som:
  - o Hvor skal KL lægge sin indsats?
  - o Hvad kan vi med fordel gøre fælleskommunalt?

- Hvordan kommer vi i gang med at bygge AI ind i løsninger og processer, så vi imødekommer krav og behov?
- Leverandørerne i fuld gang – hvordan får vi styret den udvikling? Er der særlige opmærksomhedspunkter som vi allerede nu kan handle på?
- Hvordan kan vi hjælpe kommunerne med at stille krav til leverandører?
- Hvad mangler i rammearkitekturen og infrastrukturen, som kan hjælpe?

Drøftelse

Rådet udtrykte anerkendelse for relevansen og kvaliteten af dagens program, som et godt fælles fundament for årets videre arbejde.

Rådet havde bl.a. hæftet sig ved vigtigheden af oplysningspligten over for borgerne, transparens og borgerperspektivet i kommunernes anvendelse af AI.

Det blev understreget, at KL har et ansvar for at oplyse det politiske niveau, herunder bestyrelser og byråd, om mulighederne og udfordringerne ved AI, for at mindske misforståelser og uvidenhed.

Rådet ser meget gerne, at operationelle aspekter og praksis bliver prioriteret i det videre arbejde, og foreslog KL at udarbejde oplæg med praktiske tips og anbefalinger, f.eks. til K-98, for at styrke deltagernes forståelse og dermed give et bedre udgangspunkt for diskussion af AI i deres egne kommuner.

Med hensyn til eksperimenter og erfaringsopsamling anbefalede rådet at fortsætte med at udvikle kompetencer og at inkludere teknologiforståelse for juridiske eksperter. En omhyggelig og velovervejet tilgang til AI's udvikling og implementering blev fremhævet som vigtig.

Rådet udtrykte behov for løbende at indtænke den fælleskommunale rammearkitekturs og infrastrukturens rolle, og fortsat at arbejde med metodiske værktøjer i anvendelsen af AI, med forståelse for, at det har et længere sigte. Rådet understregede behovet for større bevidsthed om it-arkitektur og datastandarder som en forudsætning for fremtidig AI-integration.

Rådet ser behovet for at udarbejde en fælles vejledning i samarbejde med staten, specielt for at adressere udfordringer i sektorlovgivningen relateret til AI. De sidste konklusioner fra dagen er vigtigheden af at oplyse borgere om AI, behovet for videndeling og for at fremvise de gode eksempler.

Endelig ser rådet gode perspektiver i at arbejde hen mod anvendelse af AI i fælleskommunale systemer.

3. Eventuelt